

vergadering **C109 – OND12**

zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 23 januari 2014

INHOUD

Interpellatie van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de administratieve, beleids- en pedagogische ondersteuning van de basisscholen - 60 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over criteria voor subsidies voor scholenbouw - 721 (2013-2014)	11
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de uitwisseling van taalleerkrachten - 727 (2013-2014)	13
Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over leerwinkels - 728 (2013-2014)	16
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de gesignaleerde problemen met betrekking tot zindelijkheid van kinderen in het kleuteronderwijs - 730 (2013-2014)	20
Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de globale NT2-werking naar aanleiding van het GIA-rapport - 736 (2013-2014)	23

■

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert

Interpellatie van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de administratieve, beleids- en pedagogische ondersteuning van de basisscholen - 60 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, minister, collega's, directies van basisscholen signaleren al veel jaren het gebrek aan administratieve, beleids- en pedagogische omkadering. De Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) kaartte het probleem reeds in een aantal adviezen aan, maar brengt nu, naar aanleiding van nieuw wetenschappelijk onderzoek samen met een studie van het Rekenhof in 2010 en een onderzoeksopdracht uitbesteed in 2012 door het Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming, een nieuw advies uit om het probleem opnieuw aan de kaak te stellen.

De raad gaat in dit advies nog een stapje verder. Ik citeer uit de conclusies van het advies van de Vlor van 8 januari 2014: "Elke poging om de beleidskracht van de basisschool te verhogen, is gedoemd te mislukken indien men niet investeert. De Vlor vraagt dan ook met aandrang dat de Vlaamse Regering daar, op basis van een realistisch tijdpad, werk van maakt."

Uit het onderzoek van de Universiteit Gent met de werktitel 'Bestedingspatroon van personeelsmiddelen in basis- en secundaire scholen voor de invulling van administratieve, beleids- en pedagogisch ondersteunende taken' van de heer Devos en mevrouw Tuytens, blijkt dat scholen in het gewoon basisonderwijs vanuit de puntenenveloppen gemiddeld slechts op 1,7 voltijdsequivalent (vte) kunnen rekenen voor hun administratieve, beleids- en pedagogische ondersteuning. Als het over zuiver administratieve ondersteuning gaat, was het cijfer maar 0,7 vte.

In het buitengewoon basisonderwijs beschikt de school gemiddeld over 2,6 vte. Volgens de Vlor is dat bijzonder weinig voor de veelheid aan taken die scholen moeten uitvoeren. Volgens de Vlor valt de zeer beperkte omkadering van de basisscholen niet te verzoenen met de hoge verwachtingen inzake de versterking van het beleidsvoerend vermogen van de scholen. De raad stelt zelfs een evenwichtige verdeling van de ondersteunende functies tussen verschillende onderwijsniveaus voor. Elk personeelslid moet zich ten volle op zijn of haar kerntaak kunnen focussen zonder daarbij uit noodzaak ondersteunende taken te moeten opnemen. 82 procent van de directies zegt uitvoerende administratieve en pedagogische taken te moeten doen omdat ze over onvoldoende personeel beschikken. De reactie van de directeurs wijst dan ook op een heel zware belasting van hun taak.

Er is nood aan meer middelen voor de individuele school en, als de school samenwerking wenst, op het niveau van de scholengemeenschap. De Vlor vraagt dat de Vlaamse Regering daar op basis van een realistisch tijdpad dringend werk van zou maken. Ze oordeelt ook dat een bestuurlijke schaalvergroting het gebrek aan administratieve, beleids- en pedagogische ondersteuning van individuele scholen niet kan compenseren. Kortom, de Vlor verkondigt in dit advies een niet mis te verstane boodschap voor deze Vlaamse Regering, zeker omdat het advies op eigen initiatief komt en met eenparigheid van stemmen binnen de raad werd goedgekeurd.

Minister, wat is uw reactie op het nieuwe advies van de Vlor? In welke punten volgt u de Vlor? Met welke voorstellen bent u het niet eens? Bent u bereid, in de beperkte tijd die er nog rest, maatregelen te treffen of voor te bereiden die de administratieve, beleids- en pedagogische ondersteuning van scholen op korte termijn kan verbeteren?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, ik sluit me aan bij de bezorgdheden van mevrouw De Knop. Ik wil het daarbij hebben over twee elementen, de omkadering en de

middelen. Geen van de problemen is nieuw, ze zijn al verschillende keren aan bod gekomen in deze commissie.

Ik verwijs ook naar mijn schriftelijke vraag van 23 april 2013 over dit probleem. U antwoordde mij toen: “Ik onderzoek momenteel de beleidsaanbevelingen die de onderzoekers gedaan hebben, want hierover is een studie gebeurd. Op basis daarvan zal ik kunnen meedelen welke stappen zullen worden gezet.” Dat wat betreft de administratieve omkadering.

Wat betreft de werkmiddelen weten wij dat er een studie is besteld. Ik heb u daarover op 4 juli ondervraagd. Toen zei u: “Een studie met betrekking tot de evaluatie van de financiering van het leerplichtonderwijs wordt dit jaar opgeleverd en zal mee de basis vormen voor het uittekenen van een nieuw financieringssysteem.”

Wat is de stand van zaken van deze twee studies? Welke beleidsconclusies kunnen uit die studies worden getrokken?

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Voorzitter, minister, collega's, zoals de heer De Meyer al aankaarte, kan worden gezegd dat de enorme druk op de directie van de basisscholen een al lang gekend probleem is. Al meer dan tien jaar geleden zijn daarover vragen om uitleg gesteld in deze commissie. In 2006 vond in opdracht van uw voorganger een onderwijskundig onderzoek 'Directeur basisonderwijs: welbevinden en functioneren' plaats.

Het probleem heeft ernstige gevolgen voor de schoolwerking, maar ook gevolgen op persoonlijk vlak. De oplossingen blijken duidelijk onvoldoende. Een voltijdsequivalent toevoegen is financieel wellicht niet haalbaar. In een ideale wereld zou het nochtans zo moeten: een sterk directiesecretariaat moet alle administratieve rompslomp wegwerken, zodat de directie zich met de organisatorische en pedagogische taken kan bezighouden. Helaas is dat niet de praktijk.

Er zijn realistische alternatieven, die overigens al in het rapport van 2006 staan. Men kan de enorme ontlasting van de directies opdrijven dankzij een vereenvoudiging van de wetgeving. Want die wetgeving is zo complex dat de meeste directeurs niet zeker weten of hun berekeningen wel correct gebeuren. Er kan ook nog veel meer in Brussel worden gecentraliseerd. De werkstations kunnen nog meer worden gecentraliseerd. De directies kunnen verder worden geprofessionaliseerd, met een gepaste verloning. Wij moeten wel in het achterhoofd houden dat die directies kreunen onder de werklast: elk uur opleiding betekent een uur minder aanwezig in de school.

Ook de selectieprocedures kunnen worden verbeterd. De schoolbesturen kunnen worden geprofessionaliseerd, want ook daarin zitten nog mensen die geen goede onderwijskundige kennis hebben. Kortom, ik denk dat een ruim pakket aan maatregelen dat past in een duidelijke visie op waar men met de basisscholen naartoe wil, nodig is.

Om af te sluiten, toch een voorbeeld uit de praktijk. Vorige week meldde mij een directeur van een basisschool dit: “Ja, de werklast... Deze week kreeg ik onverwacht enkele ouders over de vloer. Ik had multidisciplinair overleg. Ik kreeg de melding dat volgende week de verificateur langskomt. Ik had ook een bijscholing. Er is een nieuwe stafmedewerker die mij de oren van het lijf zaagt omdat hij nog niet alles kent of heeft; hij heeft geen lokaal, laptop, bureau en kast. Een leerkracht met privéproblemen kwam langs. Er zijn leerkrachten met ziekteverlof, want betekent dat ik interimarissen moet opvolgen. Het gemeentebestuur wil weten wat we gaan doen met onze scholengemeenschap. De ouderraad vergaderde en wilde dat ik aanwezig was. Een schoolfotograaf kwam zich voorstellen. Een oude turnleraar kwam een sociaal babbeltje maken. En ten slotte: iemand van Telenet kwam een nieuwe kabel leggen waarvan niemand weet waar die naartoe leidt. Ja, er is inderdaad een schrijnend tekort aan administratieve, beleids- en pedagogische ondersteuning. Groetjes.”

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, minister, collega's, wij weten allemaal dat directeurs van het basisonderwijs sterk worden bevestigd. Af en toe zien zij door de bomen het bos niet meer. Ik ben van oordeel dat het zeer moeilijk zal zijn om genoeg geld te vinden om elke school een extra werkkraft te geven. Men kan zich reorganiseren, maar het is ook zo dat men zo veel mogelijk uren inzet om les te geven. Ik hoop daarom dat de bestuurlijke schaalvergroting voor soelaas kan zorgen en dat men de overkoepelende structuren daarbij kan ondersteunen. Ik vermoed dat dit iets voor de volgende legislatuur wordt. Maar ik wil er toch op wijzen dat in deze legislatuur erg is geïnvesteerd in het basisonderwijs. Als ik me niet vergis, is 50 miljoen euro extra voor omkadering vrijgemaakt, en dat is een stap in de goede richting. De schaalvergroting zou evenwel nog meer soelaas kunnen bieden.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, minister, collega's, alle fundamentele vragen zijn eigenlijk gesteld. Ik ben benieuwd naar uw reactie op het nieuwe advies van de Vlor. Het is immers zo dat het basisonderwijs een inhaalbeweging maakt, maar men is nog niet geland.

Nu, in een basisschool wordt de basis gelegd voor het volledige studietraject van de leerling. Er worden fundamenteen gelegd. Het is dus zeer belangrijk dat we daar blijvend op inzetten. Ik denk inderdaad dat we alleen via de bestuurlijke schaalvergroting een antwoord kunnen geven op een aantal zaken zoals de invulling van het directieambt of verwachtingen van leerkrachten over hun opdrachten. Ik heb onlangs nog een kindergemeenteraad gehad op een woensdagnamiddag. Er zijn dus ook op woensdagnamiddag verwachtingen van die leerkrachten en directies om ook dat nog ingevuld te krijgen.

Het lijkt me allemaal niet direct evident. Minister, ik ben benieuwd naar uw reactie op het advies dat de Vlor hierover gegeven heeft.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, naarmate dat de verkiezingen naderen, krijgen wij memoranda toegestuurd en worden er ook redelijk wat onderwijsdebatten georganiseerd. Zo heb ik al het memorandum van de directeurs van het katholiek onderwijs gekregen. We hebben daar niet zo lang geleden nog een debat over gevoerd. Ik denk dat zij voor hun memorandum grotendeels copy-paste hebben kunnen doen van het memorandum van de vorige legislatuur. Toen, maar ook nu weer, staat er namelijk in grote letters als prioritaire eis dat ze absoluut een betere omkadering nodig hebben. Zij zuigen dat niet uit hun duim, maar hebben daarvoor een vrij grote enquête gedaan bij al hun directeurs. Van de 557 directeurs die hebben geantwoord, geven er 428 of 77 procent dat als eerste prioritaire eis aan.

Het was inderdaad de bedoeling om daar deze legislatuur via het lerarenloopbaan debat en via het decreet Schaalvergroting iets aan te doen. Dat is echter niet gelukt. Die dingen zijn niet echt gerealiseerd. De directeurs zijn realistisch en weten dat de bomen niet tot in de hemel groeien en dat niet elke school de omkadering kan krijgen die hij verwacht. Zij zien een groot heil in het versterken van de scholengemeenschappen. Ik vraag mij af of er daar op korte termijn nog iets aan kan worden gedaan.

Mevrouw Deckx, in het begin van de legislatuur was er extra omkadering voor het basisonderwijs. Die was vooral bedoeld voor het splitsen van kleuterklassen. We kunnen dat geld dus niet nog eens gebruiken en dan zeggen dat we iets hebben gedaan voor het beleidsondersteunend vermogen en de directeurs. Dat is een heel ander verhaal. Je moet dat verhaal hier dus niet aan koppelen. Het splitsen van die klassen was broodnodig, maar daardoor blijft de eis van die directeurs natuurlijk niet minder terecht.

Minister, ik vraag u dus om die scholengemeenschappen op korte termijn te versterken. Voor de rest sluit ik aan bij de vraag van mevrouw De Knop.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, het is een debat dat al eerder werd gevoerd. Ik wist dat de Vlor dat advies zou brengen. Het bevat eigenlijk ook niets nieuws. Het is misschien wat jammer dat men niet ‘out of the box’ kan, durft of wil denken. Maar goed, dat is nu zo.

Ik ben het ermee eens – dat heb ik in deze commissie al aangegeven – dat, zeker in vergelijking met de andere onderwijsniveaus, het basisonderwijs op het vlak van beleids- en ondersteunend personeel, maar ook op het vlak van administratief personeel, veel beperkter omkaderd is. Dat is echt zo. Die vaststelling is overigens gebaseerd op onderzoek dat door mijn departement werd gefinancierd. Het zou dus nogal raar zijn indien wij dat niet zouden weten. We hebben namelijk zelf gevraagd om het te bekijken. Bovendien is dat een oud zeer. U hebt er zelf naar verwezen: voormalig minister Marleen Vanderpoorten, voormalig minister Frank Vandenbroucke, ikzelf. Het is een terugkerende vraag en een belangrijk aandachtspunt.

Tijdens deze legislatuur hebben we moeten kiezen. We hebben 53 miljoen euro recurrent uitgetrokken voor het basisonderwijs in tijden van financiële en economische schaarste. Dat is dus wel veel geld. We hadden de keuze. Gebruiken we dat geld om de klassen kleiner te maken in de zin dat we voldoende middelen geven om klassen van twintig leerlingen te maken of gebruiken we dat geld voor administratieve omkadering? Ik weet niet of u ooit al eens hebt berekend hoeveel het ongeveer zou kosten indien we aan elke basisschool één administratieve kracht zouden geven. Heeft iemand dat al eens gedaan? Iedereen kijkt nu naar zijn blad en vermijdt oogcontact met mij. *(Opmerkingen)*

Ik heb het berekend voor u. Het komt ongeveer neer op 65 miljoen euro. Dat is natuurlijk ook heel veel geld. We kennen allemaal de situatie waarin we vandaag zitten. Het is dus niet evident. Daarom hebben we de keuze gemaakt om die 53 miljoen euro te investeren in de pedagogische ondersteuning, namelijk in kleinere klassen, en hebben we die niet geïnvesteerd in administratieve ondersteuning. Het was te moeilijk om nog extra geld te vinden, omdat we in deze legislatuur ook nog 112 miljoen euro nodig hadden voor het hoger onderwijs. Het gaat dan om nieuw geld. We hadden 187 miljoen euro nodig voor de capaciteit in de scholen. We hadden maar liefst 30 miljoen euro extra nodig voor de reguliere scholenbouw. Dan heb ik het nog niet over de kleinere dossiers die ook miljoenen hebben opgeslokt. U begrijpt dus dat het niet evident was om middelen te vinden.

Ten gronde denk ik, als we dat willen oplossen door te zeggen dat we een administratieve kracht en geld nodig hebben, dat dat ‘old school solutions’ zijn. Het is vanuit een bepaald denkkader dat je de dingen op die manier wilt oplossen. Daarom hebben we geopteerd voor die bestuurlijke schaalvergroting, wat in het begin van deze legislatuur helemaal nog niet op tafel lag of zelfs niet verworven was. En ook al is er geen decreet: het gebeurt. Zoals een eerbiedwaardige man uit het katholieke onderwijs – ik zal zijn naam niet noemen – heeft gezegd: “Het is misschien niet slecht dat u even zegt dat er een decreet zal komen. Dat zal een zeer mooie stimulans zijn voor ons.” De stimulans is er. Iedereen die het volgt, weet dat in het vrij onderwijs de paringsdansen begonnen zijn, excuseer me voor die uitdrukking. De schaalvergroting is op komst. Dat is 70 procent van het onderwijslandschap. In het GO! is het al gebeurd. Dan blijft er nog 16 procent gemeentelijk en provinciaal onderwijs over, en die zullen wel volgen. Daar ligt de oplossing!

Ik heb in de ronde van Vlaanderen 2500 directeurs ontmoet. Ik heb in de afgelopen weken honderden leerkrachten gezien om de hervorming van het secundair onderwijs uit te leggen. Jammer dat daar niemand van u bij aanwezig was. Dat waren zeer plezierige momenten voor mij. In tegenstelling tot wat sommigen willen doen uitschijnen, waren de mensen wel degelijk mee met de hervorming. In Limburg en West-Vlaanderen ervoer ik een paar dagen geleden nog bijzonder veel enthousiasme. Er was ook veel volk.

Die directeurs – ook die van het basisonderwijs – waren het wel eens met de analyse. Er is een probleem met de rekrutering van directeurs. Dat is geen verwijt, maar er wordt geen onderscheid gemaakt tussen inhoudelijke en pedagogische directeurs en zakelijke directeurs. De meeste directeurs basisonderwijs zijn goed in dat eerste. Ook nog eens zakelijk optreden

als bouwheer, als onderhandelaar, vergt bijzondere competenties. Veel mensen zijn niet op basis van die competenties gekozen. We mogen blij zijn dat ze er zijn natuurlijk. Bovendien worden ze te weinig betaald. Ze hebben niet alleen administratieve ondersteuning nodig, directeurs basisonderwijs mogen best ook wat beter worden betaald. Dat is natuurlijk weer een kostprijs van dezelfde orde.

De enige oplossing is een structurele oplossing. Ik heb daar heel veel bijval voor gekregen. We moeten een directeur inhoudelijk directeur laten zijn en alle zakelijke en administratieve taken naar het niveau van de scholengemeenschap overhevelen. We moeten dat daar organiseren. Ik hoef daar vandaag zelfs geen nieuwe initiatieven voor te nemen. Men kan dat zelf al organiseren als men dat wil.

Bovendien, als men dan nog de optie neemt van niveau-overschrijdende scholengemeenschap, dus van basis- en secundair onderwijs samen, dan pas slaat men een goede slag. Iedereen weet dat de ondersteuning voor het administratief beleid en voor de leerkrachten aan de goede kant is. Men kan met een niveau-overschrijdende scholengemeenschap – of scholengroep of -associatie of hoe u het wilt noemen – al heel veel doen binnen de bestaande regelgeving.

Ik begrijp de vraag, ik wil ze niet afwimpelen. Ik zeg alleen maar dat die 65 miljoen euro voor een assistent in elke school, geen oplossing is. Mocht er geld voor zijn, dan zou ik dat misschien wel willen. Maar ikzelf en de volgende minister zullen worden geconfronteerd met budgettaire beperkingen. De ideeën van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en McKinsey spreken me wel aan hier: we moeten het bestaande geld op een andere manier uitgeven, we moeten het organisatiemodel aanpassen. Het is hier niet meer een kwestie van heel veel meer geld geven, maar van het bestaande geld goed uit te geven. We moeten out of the box gaan denken.

Dat zal heel veel problemen oplossen, ook van complexe wetgeving en inzake scholenbouw. De directeur kan zich met pedagogie bezighouden, de zakelijke aspecten zitten op een ander niveau. Dat is een moderne benadering van onderwijs. De afstand tussen de inhoudelijke directeur en de scholengemeenschap mag ook weer niet te groot zijn. Dat moet worden bewaakt. We hebben al voldoende ervaring met dit organisatiemodel. De managementscholen kunnen hier helpen.

Tot slot, de stand van zaken van de studie over de omkadering moet ik opvragen. Ze zal niet in de komende maanden klaar zijn. Er zijn aanbestedingsproblemen geweest. Daar kunnen wij niets aan doen, dat komt door de marktconsultatie. Ik zal het nakijken.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, er zou jaarlijks 65 miljoen euro nodig zijn om elke school een voltijdse administratieve kracht te geven. U verwijst naar de bestuurlijke schaalvergroting als een oplossing. Hebt u becijferd hoeveel dat zou kosten?

Minister Pascal Smet: Ik heb daar geen geld voor nodig, dat is het pact van synergie.

Mevrouw Irina De Knop: Ik blijf toch worstelen, met alle respect voor uw mening, met die schaalvergroting. Komt dat wel tot op de vloer van de school? Blijft dat niet kleven aan structuren en middenstructuren? Ik wil er samen met de Vlor voor pleiten dat de verschuiving van de middelen ten goede komt aan de school en de basisschool. Ik betwijfel uw oplossing.

U gaf het zelf aan, misschien zijn scholengemeenschappen die de twee niveaus overstijgen wel een oplossing. U zegt zelf dat het secundair onderwijs een betere ondersteuning heeft. Is dat niet de omgekeerde weg? Is het altijd nodig om een scholengemeenschap te maken, soms zelfs kunstmatig? In het Pajottenland, waar ik vertoef met onze scholengemeenschap, moet je echt al zoeken om secundaire scholen in dat domein te vinden. Dat realiseren, zal heel kunstmatig zijn. Je zou het ook kunnen omdraaien en zorgen voor een gelijkschakeling van het secundair en het basisonderwijs zonder dat je daarvoor de middelen verhoogt. Dat

betekent dat je bij het ene niveau wat wegneemt om het te geven aan het andere niveau. Dat is moeilijk, minister.

Minister Pascal Smet: Begrijp ik het goed? Zegt u dat we van het secundair onderwijs geld moeten afnemen om aan het basisonderwijs te geven?

Mevrouw Irina De Knop: Minister, ik zeg niet dat u dat moet doen. Maar u geeft aan dat het een piste is. Ik geef u gewoon aan dat het omgekeerde ook een piste zou kunnen zijn. Wij hebben hier toch al heel vaak gezegd dat de ongelijkheid vaak begint in het basisonderwijs, en dat we een goed beleidsvoerend vermogen moeten hebben op die basisscholen, om ervoor te zorgen dat we de kinderen en jongeren van bij het begin gelijke startkansen geven? Als we dat willen waarmaken, moeten we het pleidooi voor bijkomende ondersteuning in het basisonderwijs genegen zijn, zodat er meer ruimte komt voor de directeur om pedagogisch bezig te zijn, om een zorgbeleid te ontwikkelen in zijn school, en dergelijke meer. Maar als 82 procent zegt zoveel tijd nodig te hebben voor administratieve taken, komt men daar niet aan toe.

Ik ben het dus niet helemaal eens met uw redeneringen daarover. Hoewel ik u het voordeel van de twijfel wil geven, ben ik er echt niet van overtuigd dat een schaalvergroting zeker ook een impact zal hebben op de schoolvloer zelf, dat daardoor ook de kwaliteit en het beleidsvoerend vermogen van de school worden versterkt.

U zei dat we met hetzelfde geld meer moeten proberen te doen, en dat ook McKinsey dit aangeeft. Minister, u zit, of u zat tot nu toe, op de perfecte stoel om aan te geven hoe dat dan moet. Dat is deze legislatuur niet gebeurd. Er is zelfs geen decreet gekomen voor de schaalvergroting, en de scholen doen het dan op eigen initiatief. Ik weet dat u heel veel hebt proberen te doen, geen verwijt daarover, maar het is jammer. U had het kunnen organiseren om met hetzelfde geld meer te doen.

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Minister, waarop baseert u zich om te stellen dat de schaalvergroting budgetneutraal zal zijn?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik sluit mij aan bij mevrouw De Knop. De schaalvergroting zal inderdaad op vrijwillige basis zichzelf organiseren. Minister, u zegt altijd dat u een decreetfetisjist bent, maar ik denk het niet. Er is geen decreet gekomen. Daardoor zijn er heel wat kansen gemist. Veel verdere, regionale, netoverschrijdende samenwerkingen hadden mogelijk gemaakt kunnen worden. Ik geef een voorbeeld en sluit me aan bij de beroemde woorden van de commissievoorzitter: het is toch niet meer van deze tijd dat je een katholieke en een vrijzinnige ICT-coördinator nodig hebt? Het beleid had bakens kunnen uitzetten voor meer samenwerking en rationalisering, die de scholen ten goede hadden kunnen komen. Dat is in deze legislatuur niet gebeurd. Integendeel, we zouden wel eens een omgekeerde beweging kunnen zien, die niet veel meer te maken heeft met rationalisering en het efficiënt inzetten van middelen. Los daarvan denk ik dat er nog middelen nodig zullen zijn die voor ondersteuning zullen zorgen en die we niet zullen krijgen met de vrijwillige grote scholenassociaties, zoals ze nu vorm zullen krijgen tijdens de volgende legislatuur en zonder decreet.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mevrouw Meuleman, u vermeldt het debat met de directeurs in Antwerpen. Ik heb daar de schaalvergroting verdedigd. Ik denk dat dit ook in de zaal werd geaccepteerd. Maar, minister, altijd onder de voorwaarde dat het een functionele en niet een hiërarchische schaalvergroting is. Dat moet echt de boodschap zijn. Diensten als de personeelsdienst en de gebouwendienst zie ik als een soort van sociaal secretariaat. De bedrijven kunnen zelf de socialezekerheidsbijdrage niet berekenen. Zij besteden dat uit aan een gespecialiseerde dienst. Met die redenering zou men moeten werken. De directeuren met wie ik op de receptie sprak, uitten de vrees dat je een soort van moloch krijgt, en een totale vervreemding op pedagogisch vlak. Dat moet zeer sterk benadrukt worden. Ik geloof niet dat

dat niets zal kosten. Je zult toch moeten investeren om de specialistische opleidingen van de directeurs te financieren. Dat zal dan allicht voor de volgende regering zijn.

Op die dag van de directeurs werd er ook op gewezen dat er toch hoe dan ook een probleem blijft van afstand in ruimte. Veel scholen die zouden moeten centraliseren, liggen ver uit elkaar. Het is echt niet zo evident om een aantal van die diensten te centraliseren. Er zal heel veel heen en weer moeten worden gereden. Er zijn dus zeker nog een aantal moeilijkheden voor wat betreft de centralisatie.

Ik sluit me aan bij wat mevrouw Meuleman zegt. De regering heeft de kans gemist om te zeggen wat er inzake de verdeling van de netten nodig is om de pedagogische eigenheid van die netten te bewaren. Ik ben absoluut tegenstander van een onderwijseenheidsworst. Wat is daarvoor nodig en wat is daar niet voor nodig? Mevrouw Meuleman vraagt waarom ICT-coördinatie katholiek moet zijn, of gemeentelijk of van het gemeenschapsonderwijs. Dat kan toch wel gepoold worden over de netten heen, en het zou ons nog veel besparen ook. Het doet niets af aan de onderwijsvrijheid. Het hangt allemaal samen met rationeel samenwerken. Het leerlingenvervoer en al die zaken zitten in die categorie. Die discussie is hier nooit gevoerd kunnen worden.

De heer Jos De Meyer: Wat me een beetje verbaast, is enerzijds de roep in deze commissie naar voldoende vrijheid, zelfs naar meer vrijheid over de manier waarop men zich organiseert, en anderzijds de roep om toch meer regeltjes vast te laten leggen door de overheid. Ik constateer daar een zeker spanningsveld. Ik vertrek vanuit het principe van de subsidiariteit. Geef schoolbesturen de kans en de vrijheid om zelf te organiseren en herin te richten om optimaler te functioneren. Ik heb een fundamenteel vertrouwen in de basis. Dat betekent niet dat er geen spelregels moeten worden vastgelegd, maar het verbaast me hoe sommige collega's steeds meer regeltjes willen vastleggen. En dan heb ik het niet over u, mijnheer Bouckaert.

Minister Pascal Smet: Ik weet dat de vrees voor de moloch bestaat. Het is hier nog niet gemeld, maar er is nog een andere vrees dat mensen van het basisonderwijs – het is een beetje vreemd dat ze dat zeggen – ondergesneeuwd zullen worden door de niveau-overschrijdende scholengemeenschappen van het secundair onderwijs. Dat is zowat de teneur, los van het feit dat er een moloch kan zijn. Maar het is een kwestie van organisatie en aandacht om het niet zo ver te laten komen. Dat is een heel belangrijk aandachtspunt. Als die vrees er is, is dat een aandachtspunt, maar dat betekent niet dat het moet worden gerealiseerd. We beseffen het gevaar, en dan kunnen we het gevaar vermijden. Zo simpel is dat.

Sommigen onderschatten – decreetfetisjist zijnde – welk werk er op dat vlak is gebeurd. Toen ik minister werd, was er geen sprake van bestuurlijke schaalvergroting. Dat stond niet op de agenda. Men had er niet aan gedacht. Men was er zelfs niet van overtuigd dat men dat moest doen.

We hebben er de afgelopen vier jaar wel voor gezorgd dat het zal gebeuren in 70 procent van de onderwijsmarkt. Je kunt wel zeggen dat ik dat decreet had moeten maken om alles te regelen. Ik heb al eens gezegd – en dat moet ik herhalen om het te laten doordringen – dat met of zonder decreet die bestuurlijke schaalvergroting ten vroegste maar een feit kan zijn op 1 september 2017. Daarvoor heeft men drieënhalf jaar nodig. Dat heeft men mij unaniem gezegd. Ik heb dan de afweging gemaakt dat het geen zin heeft een decreet door te drukken als er bij vakbonden en anderen nog onvoldoende rijpings- of uitkristalliseringsproces heeft plaatsgevonden om dat te kunnen aanvaarden.

Stel u voor dat we een decreet zouden goedkeuren in de komende maanden, dat pas drie jaar later in werking kan treden. Die zogezegde kwaliteitskrant die dacht te moeten schrijven dat ik daar geen decreet voor had, heeft het niet goed begrepen. Wat is de waarde van een decreet dat je tegen het veld in doordrukt – had ik dat gewild, ik had het gekund – en waarvan ik weet dat het maar over drie jaar in werking treedt? Dan ben je toch wel onnozel. Dus heb ik mijn

eigen persoonlijk belang ondergeschikt gemaakt aan het algemeen belang van de scholen. Dat is er gebeurd met dat decreet.

Het kon nooit vroeger dan 1 september 2017 in werking treden. Dus waarom zou ik dat dan doen, terwijl wat erin staat, nu ingang vindt? Ik heb nu nog informele gesprekken met vakbondsleiders en anderen om de geesten te doen rijpen, om te evolueren. Dat is ook een facet van minister van Onderwijs zijn. Als u dat ooit ambieert, mevrouw Meuleman, zult u dat heel snel ontdekken. Het is niet alleen regeltjes vastleggen. Ik ben geen politicus die klaarkomt op regeltjes, en die zegt: er bestaan alleen maar dingen als er regeltjes bestaan. Je moet ook geesten doen rijpen. Soms vind ik ook wel dat het in Onderwijs te lang duurt.

Anderzijds zie ik dat er grote sprongen voorwaarts worden gemaakt. Of dat nu budgetneutraal is of niet, daarover kunnen we discussiëren. Er is ongetwijfeld een synergie-effect. Als dat decreet er komt – en het zal er komen, wellicht in 2014 of 2015, dat mag u opschrijven, en er zal nog veel over moeten worden gepraat –, zal het mogelijk zijn dat je hier en daar wat geld moet vrijmaken. Moeten we de suggestie van Open Vld volgen om het geld bij het secundair onderwijs weg te halen en naar het basisonderwijs over te hevelen? Dat is een optie, een mogelijkheid. In dat geval: ‘Bonne chance à la guerre’ met de vakbonden van het secundair onderwijs.

Een andere optie is om het niveau-overschrijdend te doen. Dan is het wat zachter, maar eigenlijk doe je dan hetzelfde. Ik moet dan de intellectuele eerlijkheid hebben om te zeggen dat, als je naar een niveau-overschrijdende scholengemeenschap gaat, je wat verschuift op een zachte manier, zonder dat het provocatief of negatief overkomt. Ik heb geen probleem om dat te erkennen. Ik zeg ook niet dat dat dwaas is. Het is een optie, en op het veld is dat niet zo gemakkelijk te doen.

Ik sluit dus niet uit dat je hier en daar wel wat extra geld zult moeten uittrekken. Dat kan, maar door het synergie-effect zul je wel wat geld hebben. Je zult meer geld moeten hebben om directeurs meer te betalen. Ook dat is een relevante eis.

Het is belangrijk dat dit debat wordt voortgezet. Het loopt en het is onomkeerbaar. We hebben niet getrancheerd om daar extra middelen voor te vinden, omdat we voorrang hebben gegeven aan de omkadering in de klassen. Het was een keuze in tijden van budgettaire schaarste. De structurele oplossing ligt er en het zal aan de volgende minister zijn om dat af te werken.

Als je minister bent, is dat niet voor vijf jaar. Ik probeer minister te zijn op de lange termijn. In de politiek zouden we meer van dat soort mensen moeten hebben. Niet alleen kortetermijnstreepjes zetten, maar ook langetermijnstreepjes. Maar dat zal de geschiedenis uitwijzen. Dat is de troost die men kan koesteren.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, u hebt het debat gaandeweg verschoven naar de schaalvergroting. Dat was niet de insteek van mijn interpellatie. Dat wil ik even in herinnering brengen. Ik onthoud vooral dat u zei dat de Vlor niet origineel genoeg is geweest in zijn ideeën en herkaut wat volgens u al lang is geweten. De Vlor heeft het blijkbaar toch de moeite geacht om daar alsnog een advies over te verlenen op het einde van deze legislatuur. Ik neem aan dat u daar grondig over hebt nagedacht en er een grondige reden voor had.

Ik herhaal de conclusie van de Vlor: “Elke poging om de beleidskracht van de basisschool te verhogen, is gedoemd te mislukken indien men niet investeert.” Ik vond het wat vreemd dat u probeerde aan te geven dat u de schaalvergroting en het decreet daarover zou kunnen realiseren zonder middelen. Het is niet aan mij om dat proces te maken. Vanuit de oppositie is dat ook heel moeilijk.

Misschien heeft het ook veel te maken met het feit dat die middelen niet voorhanden waren om het decreet af te kopen. Uiteindelijk is Open Vld niet ontevreden dat het er niet is, omdat

men erover moet waken dat het niet een hiërarchische schaalvergroting wordt, zoals de voorzitter het zo mooi zei. Het moet een positief punt worden voor de directeuren en het veld.

Minister, u had het over bijkomende verloning. Ik heb daar zelf heel lang voor gepleit. Ik denk nog steeds dat dit nodig is, maar als men hen laat kiezen tussen een betere omkadering, waardoor zij hun werk beter kunnen doen, en extra loon, dan weet ik niet wat zij zullen kiezen. Dat is nog een onderzoek waard.

De voorzitter: De interpellatie is afgehandeld.

■

**Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over criteria voor subsidies voor scholenbouw
- 721 (2013-2014)**

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister, collega's, het sinds vorig jaar extern verzelfstandigd Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) subsidieert en financiert de aankoop, de bouw en de verbouwing van schoolgebouwen voor het leerplichtonderwijs en de hogescholen.

Het agentschap doet dit enkel voor het gesubsidieerd vrij en officieel onderwijs, het GO! heeft een apart systeem. Het is al enkele decennia duidelijk dat de Vlaamse overheid niet tijdig aan de grote vraag naar subsidies kan voldoen. Een heel groot deel van het Vlaamse scholenpatrimonium is aan vervanging of renovatie toe. Uit uw antwoord op een recente vraag van collega Vereeck bleek nog dat in totaal 2522 scholen wachten op subsidies van AGION, met een totale geraamde kostprijs van 3.137.985.446 euro. Het aantal stijgt.

Op dit moment is de chronologie het enige criterium dat de volgorde bepaalt om met de bouwwerken te kunnen starten. Omdat de wachttijden opgelopen zijn tot meer dan tien jaar, dienen vele scholen thans al bouwprojecten in om tijdig te kunnen beginnen. Zo lopen de wachtlijsten nog verder op, en moeten we dringend op zoek naar criteria om de beperkte middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. In de discussie over de beleidsbrief voor 2012-2013 stelde u dat u in 2013 nauw wou samenwerken met de raad van bestuur van AGION om de problematiek van de wachtlijsten en de subsidiecriteria voor het gesubsidieerd onderwijs van nabij te bekijken. Met AGION zou u een systeem van prioriteiten voor de wachtlijstdossiers uitwerken, wat moet toelaten om de wachtlijst planmatig aan te pakken. Op basis hiervan zouden wij structurele maatregelen mogen verwachten.

In de discussie over de beleidsbrief 2013-2014 liet u weten dat in mei 2013 inderdaad overleg hierover met AGION en de koepels van het gesubsidieerd onderwijs werd opgestart. U zei dat “het onderwerp voldoende belangrijk is dat er een goed overleg is met het oog op het creëren van een breed draagvlak.” Intussen tikt de klok uiteraard verder, richting verkiezingen, en dikken de wachtlijsten verder aan. Een belangrijke vraag is dus of het ministeriële besluit dat u plant er nog komt voor het einde van de legislatuur, dan wel of het alweer een dossier zal worden voor de volgende Vlaamse Regering.

Minister, hoever staat het met dat overleg met AGION en de koepels? Wanneer wilt u met dit overleg landen? Zal er nog voor het einde van de legislatuur een ministerieel besluit komen waarin criteria voor subsidiëring worden geconcretiseerd? Welke criteria worden misschien of waarschijnlijk opgenomen in deze lijst? Houdt men rekening met mogelijke terugverdieneffecten, bijvoorbeeld voor energierenovatie? Ik denk dan bijvoorbeeld aan de middelen voor rationeel energiegebruik (REG) die men kan ontvangen. In deze legislatuur zijn deze middelen ontkleurd, waardoor heel wat scholen zijn geconfronteerd met zeer grote

energierekeningen en daaraan veel werkingsmiddelen moeten besteden. Wij vinden het dus belangrijk dat dit criterium in de lijst zou worden opgenomen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, ik heb al op 2 oktober over deze problematiek een interpellatie gehouden. Ik wil iedereen herinneren aan de motie die het Vlaams Parlement heeft goedgekeurd. De motie is ondertekend door mevrouw Deckx, de heer Van Dijck en mezelf. Onder punt 1 staat er: wij vragen "aan de Vlaamse Regering om toe te zien op de vooruitgang van de werkzaamheden van de werkgroep die op 15 mei 2013 werd opgestart om het bestaande normatieve kader door het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs en de koepels van het gesubsidieerd onderwijs te laten herbekijken en voor het einde van het lopende kalenderjaar de resultaten ervan te bespreken in de commissie Onderwijs, en dit alvorens de nodige beslissingen te nemen". Enkele weken geleden heb ik daar nogmaals aan herinnerd. Ik hoop dat er dus snel een gesprek komt, en nog voor er beslissingen worden genomen. Er is hier kennis en er leven hier opinies die de beslissingen misschien nog kunnen beïnvloeden.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, minister, collega's, vooraf wil ik mevrouw Meuleman zeggen dat het woord "alweer" er te veel aan is. We hebben een lijst gemaakt van wat er allemaal in deze legislatuur is gebeurd, en ik kan u zonder verpinken zeggen dat er meer beleidsbeslissingen zijn genomen dan in de vorige legislaturen. Het gaat wel degelijk om nieuwe beleidsmaatregelen. Mijn grootmoeder heeft mij altijd dit geleerd: eerlijk duurt het langst. Ik wil u die wijze raad meegeven, mevrouw Meuleman. Als dat tenminste mag. Wie bijna vijf jaar minister van Onderwijs is geweest, krijgt de reflex om pedagogische raadgevingen te verwoorden. Dat is eigen aan onderwijs en leerkrachten, en de minister is daar niet ongevoelig voor. Vergeeft u me dus, maar ik wil u vragen om eens een eerlijke oplijsting te maken. Ik ben natuurlijk eerlijk genoeg om te zeggen dat wij niet alles hebben kunnen realiseren. Ik was bijzonder ambitieus, want mijn hervormingsagenda was de grootste van alle ministers. Er is veel gebeurd, maar ik heb ook bepaalde zaken niet kunnen doen. Dat is immers inherent aan de job, en ooit zult u dat misschien ook meemaken, als u mij toestaat om die troostrijke gedachte mee te geven.

Het klopt dat het overleg gaande is. Het is bijna afgerond. Er zijn goede gesprekken geweest met alle betrokkenen: het kabinet, AGION en de onderwijskoepels. AGION is ondertussen een extern verzelfstandigd agentschap geworden, wat betekent dat de regeltjes wat zijn gewijzigd. Of het al dan niet met een ministerieel besluit moet gebeuren, is een andere zaak. Toen we dat zeiden, was AGION nog een intern verzelfstandigd agentschap. In elk geval moeten de criteria worden vastgelegd. Dat is ook besproken, en eerstdaags zullen wij op dat punt beslissingen nemen. Mijnheer De Meyer, u hebt gelijk: misschien moet de formele beslissing door de Vlaamse Regering worden genomen, maar de facto kan dat in consensus gebeuren. Ik ben uiteraard bereid om de zaak, vooraleer die op de raad van bestuur van AGION wordt besproken, eerst in de commissie ter bespreking voor te leggen. Ik heb mij daartoe verbonden, en zal mijn woord gestand doen.

Het overleg is dus bijna afgerond. Er komt een beslissing met dezelfde resultaten als die ten gevolge van een ministerieel besluit, en dat ten gevolge van de wijziging van het juridische statuut van AGION. De criteria zal ik meedelen wanneer de beslissing is genomen. Wij zullen die hier binnen enkele weken bespreken, met het oog op het bereiken van een consensus.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: "De begeleiders wachten", zeggen ze in duivenmelkerstermen. We wachten af. Hopelijk landt u nog voor het einde van deze legislatuur. De belofte was: vóór het einde van het jaar. Het is nog maar eind januari, dus alles is nog mogelijk.

Minister Pascal Smet: U klinkt nogal teleurgesteld.

De heer Jos De Meyer: We zijn er zeker van dat de minister zich aan zijn belofte zal houden. Mocht hij het vergeten, zullen we hem eraan herinneren. *(Opmerkingen van de heer Wim Wienen)*

Mevrouw Irina De Knop: Minister, u hebt daarnet een mooi pleidooi gehouden over eerlijkheid, over uw grootmoeder enzovoort.

In de commissievergadering van 2 oktober 2013 – ik denk dat AGION toen al een EVA was – heb ik u een vraag gesteld naar aanleiding van een interpellatie van de heer De Meyer. Ik heb u toen naar die criteria gevraagd. U hebt toen geantwoord dat iedereen ervan overtuigd is dat chronologie alleen niet meer kan en dat u daarover in de loop van de maand oktober een belangrijke vergadering hebt. U zei dat het de bedoeling is daarover tijdens deze legislatuur een besluit te maken zodat we de criteria kunnen opstellen.

Minister Pascal Smet: Mevrouw De Knop, men heeft mij daarop gewezen. Het klopt dat we op een bepaald moment over een ministerieel besluit spraken. Men heeft dan vanuit de koepels gezegd dat een ministerieel besluit in dezen, gelet op het statuut van AGION, misschien niet is aangewezen en dat we het op een andere manier moeten doen. We zullen dat dus op een andere manier doen, maar met dezelfde kracht. Dat is toch wat telt? Of het nu een ministerieel besluit is, een besluit van de regering of wat dan ook. Het enige wat telt, is of die criteria worden aangepast en of het wordt nageleefd. Dat is wat telt. Dat zal ook gebeuren. We hebben daar een mooie formule voor. Dat zal u, wanneer we het hier bespreken, duidelijk worden. Ik kan het nu nog niet doen omdat het de komende dagen moet worden afgerond.

De heer Boudewijn Bouckaert: Maar, minister, mogen we ervan uitgaan dat u zich niet zult wegsteken achter de autonomie van het EVA en bijvoorbeeld zult zeggen: “Er is geen besluit genomen, want het EVA AGION wilde niet functioneren.”? U moet mij de truken van de voor niet leren kennen.

Minister Pascal Smet: Ik wil daar heel duidelijk in zijn: er zal een beslissing worden genomen op de correcte manier.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro: Minister, ik ben het met u eens: het belangrijkste is dat het voelbaar is op het terrein. Uw uitspraak dat u ermee naar de commissie en het parlement komt – in eender welke formule heeft dat een andere betekenis – is toch wel belangrijk. De keuze waar de schaarse middelen voor infrastructuur worden ingezet, is toch wel een belangrijk maatschappelijk thema geworden en wordt nog steeds belangrijker. Het is belangrijk dat u daarover uitleg geeft in deze commissie en dat u de kans geeft om mensen die het misschien niet eens zullen zijn met die piste, alternatieven voor te stellen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de uitwisseling van taalleerkrachten - 727 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, mijn vraag om uitleg betreft een punt dat regelmatig aan bod komt in deze commissie en waarin er blijkbaar een doorbraak is. Waarover gaat het?

Ik vernam onlangs dat er een oplossing zou zijn gevonden opdat leerkrachten makkelijker in een anderstalig onderwijssysteem zouden lesgeven. Dat zou willen zeggen dat leerkrachten uit Nederlandstalige scholen les zouden kunnen geven in Franstalige scholen en vice versa. Dat zou eventueel ook gelden voor Duitstalige scholen. Het spreekt voor zich dat dat

uitwisselingssysteem niet beperkt kan of mag blijven tot de scholen binnen het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Vandaag is het voor Franstalige leerkrachten niet eenvoudig om les te geven in het Nederlandstalig onderwijs en vice versa. Er was een systeem voor uitgedokterd met de partnerscholen, maar dat bleek nogal hoogdrempelig en niet eenvoudig om in de praktijk te brengen.

Ik vernam dat er een paar weken geleden een akkoord is gesloten om die uitwisseling van leerkrachten tussen de onderwijssystemen gemakkelijker te laten plaatsvinden.

Het nieuws daarover viel eigenlijk samen met de eerste permanente interministeriële conferentie Onderwijs, waarbij onder andere de drie onderwijsministers van dit land op regelmatige basis bijeenkomen. Die interministeriële conferentie is vastgelegd in de zesde staatshervorming en is een van de enorme pluspunten die die staatshervorming met zich heeft meegebracht.

Er werd onder andere afgesproken dat leerkrachten die van onderwijssysteem wisselen, hun initiële loon kunnen behouden. Er werden ook afspraken gemaakt over de vergoeding woon-werkverkeer enzovoort.

Ik ben daar heel blij mee. Het is een grote vraag die al lang leeft, niet alleen in Brussel, maar wel zeker in Brussel. We merken dat les krijgen van native speakers vaak interessanter is dan les krijgen van mensen voor wie de taal niet de moedertaal is. Dat is dus ongetwijfeld een positieve evolutie.

Minister, kunt u de beslissing die ik daarnet aanhaalde, wat uitvoeriger toelichten? In de uitleg die ik kreeg, ging het vooral over taalleerkrachten. Gaat het eigenlijk over een uitwisseling van leerkrachten in het algemeen of uitsluitend om taalleerkrachten? Dat is mij niet helemaal duidelijk. Wanneer zal deze beslissing in werking treden? Is er een tijdsad vastgelegd?

Werden er, naast de aanpassingen die ik al aangaf, zoals loonbehoud, woon-werkvergoeding enzovoort, op deze eerste interministeriële conferentie over onderwijs nog andere afspraken gemaakt in verband met taalleerkrachten die interessant zouden zijn voor deze commissie? Zo ja, welke?

Hoe zou u deze nieuwe samenwerkingsvorm, deze conferentie die trimestrieel of semestrieel zou samenkomen, omschrijven? Is er nog een volgende interministeriële conferentie geagendeerd tijdens deze legislatuur? Zo ja, liggen er nog dossiers klaar die nog zouden kunnen worden behandeld? Welke zijn die dossiers?

Minister, ik bedank u nu al voor de doorbraak die u op dat vlak hebt gerealiseerd.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro: Minister, allereerst wil ik zeggen dat elke doorbraak op dat terrein zeer positief is.

Ik heb een bijkomende vraag bij de vragen die de heer Delva heeft gesteld. De vraag gaat over het eenrichtingsverkeer van de Vlaamse Gemeenschap naar de Franse Gemeenschap. Kunnen leerkrachten die worden aangezocht om les te geven in een immersieschool waar er Nederlands wordt gehanteerd, ook actief zijn op dat terrein? Ik weet dat een aantal immersiescholen in Wallonië, dieper dan de taalgrens, het probleem hebben dat ze eigenlijk willen uitbreiden of het groter willen aanpakken, maar dat ze onvoldoende goede Nederlandstalige leerkrachten vinden. Zij kaarten bij schoolbezoeken al jaren aan dat het zou helpen indien het wettelijk kader, de reglementering zo zou zijn dat Vlaamse leerkrachten zonder het opgeven van opgebouwde rechten vlotter voor korte of langere tijd zouden kunnen overstappen.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, ook wij sluiten ons aan bij de vraag om uitleg van de heer Delva. Het is inderdaad een interessante doorbraak over een onderwerp dat in deze commissie, ook door ons, diverse keren is aangehaald.

In die context heb ik een bijkomende vraag voor u. Samen met een aantal andere collega's heb ik u daarover in juli 2013 een schriftelijke vraag gesteld. U antwoordde toen: "Ik ben van mening dat de huidige regelgeving en faciliteiten volstaan." Nu blijkt dat er inderdaad wel nieuwe zaken zijn. Minister, wat maakt dat u deze regeling nu wel genegen bent? In het persbericht is wel een en ander te lezen, maar ik hoop dat u echt voldoende argumenten hebt.

U zei dat er weinig cijfermateriaal beschikbaar is over dergelijke samenwerkingsvormen. Hoe is dat geregeld in het kader van de nieuwe overeenkomst? Dat is uiteraard essentieel voor de verdere opvolging en eventuele bijsturing.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voor de uitwisseling van leerkrachten is met de andere gemeenschappen afgesproken dat elke gemeenschap zal werken binnen het eigen bestaande regelgevende kader. Voor Vlaanderen en de Nederlandstalige scholen in Brussel wil dit zeggen dat gebruik kan worden gemaakt van het stelsel van verlof wegens opdracht: dat wil zeggen een detachering met terugbetaling. De leerkrachten behouden hun statuut en loon, er verandert niets. Dat was vroeger het grote probleem, dat is nu opgelost.

Dit biedt voldoende waarborg voor de geldelijke en administratieve toestand van de Vlaamse leerkrachten die in de Franse of Duitstalige Gemeenschap les willen gaan geven. Dat kan klassiek onderwijs zijn of in het kader van immersie-onderwijs, dat maakt niets uit.

Een verlof wegens opdracht is gelijkgesteld met dienstactiviteit. Dit betekent dat een gedetacheerd personeelslid zowel dienstanciënniteit als sociale en geldelijke anciënniteit in het Vlaamse onderwijs blijft opbouwen. Daarnaast blijft het personeelslid onderworpen aan de regeling voor arbeidsongevallen en woon-werkongevallen zoals die van toepassing is op het onderwijspersoneel. De periodes van verlof wegens opdracht worden later mee in aanmerking genomen bij zowel de vaststelling van de opening van het recht op een rustpensioen voor de openbare sector, als bij de berekening van dit rustpensioen.

Een andere mogelijkheid bestaat erin dat een Vlaamse leerkracht die geen aanstelling heeft in een Vlaamse school, wordt aangesteld in een school van de Duitstalige of Franse Gemeenschap. Op dat ogenblik gelden de regels die in de desbetreffende gemeenschap van toepassing zijn en valt de leerkracht onder het statuut dat er van toepassing is. De vergoeding voor het woon-werkverkeer komt ten laste van de ontvangende school. Een Vlaamse leerkracht die ergens in de Franse Gemeenschap gaat werken, moet langere verplaatsingen maken. De ontvangende school zal dat betalen. Dat is ook een aanpassing. De scholen zullen zo snel mogelijk via een mededeling op de hoogte worden gebracht. Dat kan vanaf september 2014 in werking treden.

Andere afspraken met betrekking tot taalleerkrachten zijn er niet gemaakt.

In het samenwerkingsprotocol van 7 januari 2014 werd afgesproken dat de permanente interministeriële conferentie Onderwijs – een primeur voor dit land overigens – de volgende opdrachten heeft: het overleg en de samenwerking tussen de gemeenschappen mogelijk maken op het vlak van onderwijsdossiers die hen gezamenlijk aanbelangen; dit mogelijk maken op het vlak van internationale dossiers; en de uitwisseling van informatie tussen de gemeenschappen mogelijk maken over het gevoerde beleid en het te formuleren beleid op het vlak van onderwijs. We zullen minstens één keer per semester vergaderen. De volgende bijeenkomst van de interministeriële conferentie is gepland op 17 februari 2014, al dan niet in Berlijn, daar is mogelijks een missie. We zullen onder voorzitterschap van de Duitstalige minister van Onderwijs vergaderen. We hebben in ons land immers de afspraak dat degene die België vertegenwoordigt bij de EU, ook de interministeriële conferenties voorziet.

Mogelijke agendapunten voor volgende vergaderingen zijn: de hervormingsplannen in de verschillende gemeenschappen, deelname aan internationaal vergelijkend onderzoek, wederzijdse erkenning van gelijkwaardigheidsbeslissingen van diploma's en samenwerkingsmogelijkheden tussen de onderwijsinspecties. Zo zal onze inspectie in 2014-2015 meehelpen bij de doorlichting van de secundaire technische school in Eupen.

Ik ben blij dat de nieuwe generatie van politici in dit land erin geslaagd is zo'n mooie stap te zetten. U zult dat opmerken als professor in recht, voorzitter, we vinden het warm water niet opnieuw uit. Ook Canada en Duitsland hebben continu conferenties van hun onderwijsministers. We worden volwassen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik dank u voor uw uitleg, minister. Ik ben blij dat het nieuwe systeem al vanaf september 2014 start. Als ik het goed begrepen heb, wordt er helemaal komaf gemaakt met het vroegere stelsel van de partnerscholen. Er wordt niet meer over gesproken. Het is begraven, dat is een goede zaak.

Ik heb een bijkomende vraag over de agenda van de permanente conferentie. Afspraken over capaciteitsuitbreiding in Brussel zijn daar niet bij? Of toch?

Minister Pascal Smet: Neen, omdat de Duitstalige minister daar niets mee te maken heeft. De minister van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft gezegd dat hij wel degelijk een coördinerende rol ziet voor het gewest. Daar is ook iemand voor aangesteld. Dat is een stap voorwaarts.

De heer Paul Delva: Maar binnen de permanente conferentie is het niet de bedoeling dat onderwerp te behandelen. *(Ontkenning bij minister Pascal Smet)*

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, hebt u al ideeën over het opvolgen van de verdere samenwerking?

Minister Pascal Smet: Dat is gewoon een statistische code. We werken met detacheringen en via de code wordt dat automatisch bijgehouden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over leerwinkels - 728 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Op het einde van het schooljaar 2011-2012 vernamen de consortia voor volwassenenonderwijs en de Huizen van het Nederlands voor het eerst dat ze beide zouden ophouden te bestaan en dat er een nieuwe overkoepelende organisatie in de plaats zou komen. Er werd dus voorzien in een fusie tussen de consortia en de Huizen van het Nederlands, met zes of acht centra voor leerloopbaanbegeleiding als resultaat.

Op 1 januari 2014 zouden de consortia verdwijnen. De eerste formele communicatie aan de betrokkenen hierover vond plaats in december 2011. Op 29 maart 2013 werd het principieel goedgekeurde voorontwerp van memorie van toelichting bij het decreet Leeradvies en -Oriëntering voor volwassenen aan de Huizen van het Nederlands en de consortia volwassenenonderwijs bezorgd.

De toekomstige organisatiestructuur werd hiermee verduidelijkt, het zou een 'Vlaams centrum voor Leeradvies en -Oriëntering met een decentrale werking' worden. De laatste

formele communicatie vanwege de overheid aan de consortia dateert van 1 augustus 2013. Hierin stond de mededeling dat de datum van 1 januari 2014 een streefdatum is om het decreet Leeradvies en -Oriëntering voor volwassenen in werking te laten treden. Vanaf dan zou er nog een overgangperiode van één jaar zijn.

Deze deadline werd niet gehaald, en in OD XXIII is de samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en de consortia verlengd tot 1 september 2015. Maar deze verlenging mag geen alibi zijn om de consortia en de Huizen van het Nederlands nog twee jaar in onzekerheid te laten. De situatie is op het terrein niet langer houdbaar. De impact van ondertussen ruim twee jaar onzekerheid weegt loodzwaar op de mensen en op de werking.

Tijdens de bespreking van de beleidsbrief Onderwijs 2013-2014 geeft u duidelijk aan dat u nog steeds verder werkt aan de organisatie van leeradvies en -oriëntering voor volwassenen, en dat u de Huizen van het Nederlands en de consortia volwassenenonderwijs samen wilt brengen en omvormen tot organisaties waar elke volwassene met een leervraag terecht kan voor advies en oriëntering. U zou een nota voorbereiden met het oog op een beslissing van de Vlaamse Regering, nog voor het kerstreces.

De bestaande proefprojecten rond de leerwinkels, die onder impuls van de consortia werden opgestart, zijn een succes. Ze bieden een antwoord op een reële nood aan een overzichtelijke, instellingoverstijgende en neutrale leerloopbaanbegeleiding voor volwassenen die verder willen studeren. Kandidaat-cursisten vinden nu moeilijk hun weg in het aanbod en de overlapping met het socio-cultureel aanbod is nog te groot. Leerwinkels kunnen hierin een cruciale rol gaan spelen. We moeten meer komen tot een gelijkschakeling en afstemming van het aanbod en een verhoging van de kwaliteit. Op die manier wordt er meer gewerkt op maat van de behoeften van de cursist.

Minister, komt er deze legislatuur nog een decreet Leeradvies en -Oriëntering voor volwassenen? Indien ja, wanneer zou het dan ingaan? Welke opdrachten krijgt het 'Vlaams centrum voor Leeradvies en -Oriëntering'? Met welke regio's wordt er gewerkt? Indien niet: komen er wetswijzigingen via OD XXIV over dit dossier? Wordt de werking van de consortia zelf herbekeken?

Indien er geen decreet komt, lijkt de verlenging van de samenwerkingsovereenkomst met de consortia tot 1 september 2015 onvoldoende. Na goedkeuring van een decreet zal minstens één jaar nodig zijn voor de transitie. Als we rekenen dat we een minister hebben voor de vakantie 2014, dan hebben we ten vroegste een decreet voor de zomer van 2015. Een verlenging tot 1 september 2016 zou dan ook een stuk realistischer zijn. Overweegt u een extra verlenging?

Er zijn op dit moment Europese subsidies voor proefprojecten van leerwinkels specifiek in het kader van inburgering. Deze subsidiëring zou wegvallen in juni 2014. De consortia kunnen dit niet met eigen middelen blijven betalen. Als er pas in 2015 of 2016 leerwinkels in de plaats komen, zal heel wat expertise al verloren zijn. Zal in een alternatieve subsidiëring worden voorzien zodat deze projecten kunnen worden verlengd/voortgezet tot er een alternatief wordt geboden via een nieuw decreet? Zal er ook werk worden gemaakt van de opvolging, controle en inspectie van de werking van de consortia? Ze werken nu vijf, zes jaar zonder echte controle, dit laat allerlei insinuaties over de kwaliteit toe, wat goed werkende consortia absoluut niet ten goede komt.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, ik wacht uw antwoord over de aanpak van de leerwinkels af. Ik wil tegelijkertijd de globale problematiek schetsen in het kader van de vraag die ik straks stel over de aanpak van het NT2-onderwijs. Dat moet uiteraard een totaalpakket worden. Daarin moeten nog knopen worden doorgehakt. Daarom kijk ik wat dat betreft uw antwoord tegemoet.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik heb inderdaad voor de Vlaamse Regering voor het kerstreces die nota gemaakt om tot de concretisering van de memorie van toelichting te komen die op 29 maart 2013 aan de Huizen van het Nederlands en aan de consortia werd bezorgd. De Vlaamse Regering kon er geen beslissing over nemen, vooral omdat er bijkomende financiële middelen nodig zijn als je het volwaardig wilt doen. Er was geen consensus om die bijkomende middelen te geven. Sommigen vonden dat je dat, als je het doet, volledig moet doen. Je zou ook stapsgewijs kunnen gaan. Maar goed, die optie is toen genomen.

Een andere reden was van meer doorslaggevend belang, het was ook de reden waarom we hebben aanvaard dat we daarover geen beslissing meer nemen: u weet dat er ook vanuit het volwassenenonderwijs een bijzonder grote vraag bestaat naar een nieuwe visieontwikkeling op het volwassenenonderwijs. Dat is ook in deze commissie aan bod gekomen. U weet dat we welwillend zijn ingegaan op die vraag. We zullen nog tijdens deze legislatuur een nota daarover indienen. Het leek ons, gelet op de gevoerde financiële discussie, gecombineerd met het feit dat het wenselijk is om tot een nieuwe visie op het volwassenenonderwijs te komen, beter om dat debat af te wachten en dan de beslissing te nemen over de structurele organisatie van leeradvies en -oriëntering voor volwassenen in één organisatie, waarin de Huizen van het Nederlands zouden worden geïntegreerd. Bovendien zijn er ook in het beleidsdomein Werk oefeningen aan de gang. Daarom leek het ons beter om, rekening houdend met de principes van behoorlijk bestuur, die beslissing vandaag niet te nemen.

Dat wil helemaal niet zeggen dat de initiatieven die inzake leeradvies en -oriëntering aan volwassenen in het veld zijn ontstaan, begraven zouden worden – integendeel. In OD XXIII werden – zoals u zelf ook hebt aangehaald – de samenwerkingsovereenkomsten van de consortia met twee jaar verlengd. Daarin staan de samenwerking met de Huizen van het Nederlands en de informatieverstrekking met betrekking tot het opleidingsaanbod aan het brede publiek uitdrukkelijk vermeld. Dat betekent dat die opdrachten nu al kunnen worden uitgevoerd en dat de consortia uitdrukkelijk blijven werken om het leeradvies en de leeroriëntering aan volwassenen verder uit te bouwen. Morgen heeft er een al lang gepland overleg plaats met de afgevaardigd bestuurders en de voorzitter van de raden van bestuur van de consortia volwassenenonderwijs. Dit thema zal samen met hen worden opgenomen en uitgewerkt.

Ik ben in elk geval niet tegen een verlenging van de tijdsspanne tot in 2016. Dat is een van de opties die kan worden opgenomen in OD XXIV. Zo kan er een jaar extra binnen het huidige kader worden gewerkt, zodat de nodige tijd er is om rekening te houden met de consequenties van de nieuwe visie op het volwassenenonderwijs en van de evoluties in het domein van Werk. Dan kan de structurele organisatie van leeradvies en -oriëntering worden ontworpen. Ik ben het dus eens met uw suggestie, en we zullen die ook in OD XXIV voorstellen.

Er zijn op dit moment Europese subsidies voor proefprojecten van leerwinkels specifiek in het kader van inburgering. Het is mijn collega van Inburgering die in de middelen moet voorzien als die Europese middelen al zouden wegvallen. De bedoeling van proefprojecten is om een nieuwe werking uit te werken. Als dat succesvol is, kun je dat integreren in je bestaande werking. Extra middelen zijn dus niet per definitie nodig. Dan komt het gewoon neer op een praktijkaanpassing in de bestaande opdrachten. Dat zullen we trouwens morgen met hen bespreken. Het moet mogelijk zijn om dit te continueren en om de opgebouwde expertise structureel te verankeren. We zullen het daar zeker over hebben tijdens die vergadering.

Er is in het verleden wel een permanente opvolging van de consortia volwassenenonderwijs geweest. Dat gebeurde uiteraard niet zo intensief omdat zij op termijn niet langer zullen bestaan. Het is logisch dat je dat op een andere manier bekijkt. Tot 2011 werd het regionaal opleidingsplan voortdurend geüpdatet. Er is overleg met de administraties geweest. Er waren activiteitenverslagen en financiële rapporten. In 2010 werd de werking van de consortia tussentijds geëvalueerd. Het klopt dat we in 2012 geen evaluatie hebben gedaan omdat er een

nieuwe piste werd bewandeld. Die zal worden voortgezet, maar dit zal niet meer worden beslecht omwille van de nieuwe evoluties die ik daarnet heb aangehaald.

De controlefunctie is blijven bestaan. Het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen heeft in 2013 de uitbetaling van een gedeelte van de subsidies on hold gezet omdat één consortium niet langer aan de decretale opdrachten voldeed. Het werd dus wel verder opgevolgd.

Samengevat: er zijn nieuwe evoluties en we kiezen ervoor om ze op een iets langere termijn voort te zetten. Maar gelet op de financiële contraintes en vooral op de nieuwe visieontwikkeling in het volwassenenonderwijs, hebben we gezamenlijk beslist om de nieuwe visieontwikkeling af te wachten alvorens hierover zowel in het volwassenenonderwijs als in het domein Werk definitieve beslissingen te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, ik ben blij met de verlenging tot 2016. Dat zal al een deel van de onzekerheid wegnemen. Dat is een goede zaak, want het zou anders onmogelijk zijn om alles rond te krijgen.

We zijn inderdaad gestart met die consortia voor volwassenenonderwijs. Het was de bedoeling om de verschillende actoren en organisatoren van het volwassenenonderwijs samen te brengen, ze te laten overleggen en hen te laten samenwerken en rationaliseren. Dan is er een opdracht bijgekomen, of een verschuiving van de opdracht naar de leerwinkels. De leerwinkels moeten een aanspreekpunt zijn voor de cursist. De cursist moet worden doorverwezen naar het aanbod, naar wat voor hem het beste is, los van de instelling of wat dan ook. Waar ook iets wordt georganiseerd, de cursist komt centraal te staan. Dat is volgens mij de juiste beleidskeuze geweest. Men is in het volwassenenonderwijs op die manier gaan werken. Men is meegestapt in die evolutie. Men heeft de stap naar de leerwinkels gemaakt.

Nu antwoordt u op mijn vraag over de leerwinkels dat er toevallig een projectmatige subsidie van Europa is gekomen, meer specifiek voor Inburgering. Maar het was toch de beleidskeuze van Onderwijs om in de evolutie van de leerwinkels in die richting te gaan? Om nu te zeggen dat het domein Inburgering maar moet bekijken of het die subsidies wil voortzetten, lijkt mij niet helemaal terecht. Ik vind dat het voortbestaan van de expertise op het vlak van de leerwinkels bij u moet terechtkomen. Men zegt mij dat het onmogelijk is om die twee opdrachten – enerzijds de coördinerende instellingsopdracht en anderzijds het uitbouwen van de leerwinkels – nu plots en met dezelfde middelen binnen de consortia te doen. Voor de leerwinkels zou er tijdelijk, tot de definitieve visie is ontwikkeld, een overgangsfase moeten worden gevonden. Of het nu binnen Inburgering of binnen Onderwijs of binnen om het even wat zit, is voor mij gelijk. Maar je kunt niet vragen om die opdracht verder te zetten en de leerwinkels verder uit te werken, maar nu zonder projectsubsidies en met de middelen die er komen via het decreet en via de consortia. Daar zit nog wel een onopgelost probleem. Er zullen nog middelen moeten worden gevonden als u met de leerwinkels wilt doorgaan. Dat is toch de bedoeling, denk ik, want u wilt in die richting evolueren. Daar zit nog een overgangsprobleem, dat nog zal moeten worden aangepakt.

Minister Pascal Smet: Dat zullen we verder uitklaren in overleg met hen. U hebt gelijk: of het nu Inburgering of Onderwijs is, hoe het gebeurt, in welke mate dat in de structurele werking kan worden opgenomen en of het nog bijkomende middelen vergt, dat zal samen met Inburgering moeten worden bekeken omdat het nog altijd meer bij hen zit. Die oefening zal de komende dagen worden gemaakt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de gesignaleerde problemen met betrekking tot zindelijkheid van kinderen in het kleuteronderwijs - 730 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, minister, enkele weken geleden lazen we in de krant een oproep van een kleuterleidster met toch wel ervaring. Zij klaagt aan dat de zindelijkheid van de kleuters de afgelopen jaren er enorm op achteruit is gegaan. Dat wordt bevestigd door professor Vermandel van de Universiteit Antwerpen, die al een aantal jaar onderzoek doet naar die problematiek. Zij bevestigt het verhaal dat kinderen tot een jaar later zindelijk worden dan vroeger. Ze wijt dit onder andere aan het feit dat ouders-tweeverdieners minder tijd zouden hebben om zich met hun kinderen bezig te houden. Dat is uiteraard één visie.

Wij zijn lokaal ook inrichters van lager onderwijs. Enkele dagen later kreeg ik enkele kleuterleidsters op bezoek die mij dezelfde problematiek schetsten. Ze zeiden concreet dat in hun eerste kleuterklasje acht van de twaalf kinderen niet zindelijk zijn. Dat weegt natuurlijk enorm op hen.

Minister, ik weet dat u deze legislatuur een belangrijke extra omkadering hebt gecreëerd. Dat is natuurlijk zeer positief, maar toch blijft deze problematiek blijkbaar prangend, ondanks het feit dat ook kinderverzorgsters of -verzorgers een deel van het werk op zich nemen. Zij zijn natuurlijk niet altijd aanwezig in de school.

Dan rijst natuurlijk de vraag, die me toch wel wat beangstigt: is het beter om kinderen die niet zindelijk zijn, voorlopig te weigeren in de scholen? De afgelopen tijd hebben we hier gezien – en het is ook uit heel wat studies gebleken – dat het juist belangrijk is om kinderen zo vroeg mogelijk op school te hebben. Maar deze problematiek zet dat wel onder druk. Dat was ook het antwoord dat ik heb gegeven aan die kleuterleidsters, die me dan zeer laconiek antwoordden dat het feit dat ze heel veel van hun tijd moeten spenderen aan het wassen en verschonen van kleuters, de kwaliteit van het onderwijs naar beneden haalt. Uiteraard hebben ze daar ook een punt.

Daarom vond ik de problematiek wel belangrijk genoeg om hier ter sprake te brengen. Ik had dat ook heel graag gedaan in de commissie Welzijn, omdat ik me afvraag of het misschien misloopt in onze crèches. Men wijst in het onderzoek naar de tweeverdieners. Ik weet niet hoe men daar te werk gaat, ik heb daar geen zicht op. Ik had heel graag die vraag aan minister Vandeuren gesteld, maar helaas is de voorzitter van de commissie Welzijn niet zo inschikkelijk als u, voorzitter, en is mijn vraag daar niet toegelaten.

Minister, daarom land ik hier met mijn vraag. Hebt u een zicht op de grootteorde van het probleem? Ik neem aan dat daar geen statistieken van zijn, maar misschien heeft uw administratie toch wel informatie. Hoe reageert u op het voorstel dat in de krant werd gelanceerd? Hebben wij nog extra middelen die we kunnen besteden aan meer kinderverzorgsters of zijn er misschien andere oplossingen? Hoe staat u tegenover de mogelijke weigering van de kleuters die niet zindelijk zijn? Wilt u een overleg organiseren met minister Vandeuren om eventueel een sensibiliseringsactie op touw te zetten om ouders en andere opvoeders ervan te overtuigen dat dit een zeer belangrijk item is?

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Martens: Mevrouw Deckx stelt twee oplossingen tegenover elkaar: ofwel de scholen toestaan om kinderen te weigeren, ofwel de scholen van voldoende kinderverzorgsters te voorzien. Los van deze twee mogelijke oplossingen moeten we toch vooral stilstaan bij de oorzaken van deze problematiek. Dan kan er in twee richtingen worden gezocht.

Ten eerste is er het verbod op verbieden. Scholen mogen niets meer verbieden, ze mogen bijvoorbeeld geen kindjes weigeren die niet zindelijk zijn. Het M-decreet dat eraan komt, is

daar nog zo'n voorbeeld van. Maar er is natuurlijk ook een keerzijde aan al die participatievreugde en dat is dan wel dat scholen worden overladen met praktische, organisatorische, sociale, opvoedkundige en andere problemen.

Ten tweede is er de zwakke positie van het kind in het moderne gezin. Het kind lijkt vandaag bijna in de weg te staan van de arbeid van de ouders. Tweeverdieners zijn vandaag veel meer noodzaak dan luxe, waardoor er veel minder tijd overblijft voor de ouderlijke zorg om het kind in een veilige thuisomgeving te kunnen laten opgroeien en waar het zich kan ontwikkelen. Wij denken als oplossing eerder in de richting van de werkwijze in Finland bijvoorbeeld, waar de ouder een opvoedingsloon krijgt gedurende de eerste drie jaar na de geboorte. Bovendien is er van rechtswege de zekerheid om na die drie jaar gewoon terug te kunnen stappen in de oude job. Ik denk dat de reden waarom ik dit aanhaal, duidelijk is, namelijk omdat het in de eerste plaats nog altijd de taak van de ouders is om in te staan voor de opvoeding van de kinderen en dat de school daar maar ten hoogste een aanvulling op kan zijn. Daarnaast is het de taak van de overheid om daar de nodige ruimte voor vrij te maken.

Minister, ik wil u vragen naar uw analyse van de oorzaken en naar uw eventuele bereidheid om met uw collega's te overleggen om de noodzakelijke ruimte voor ouders en werkgevers te creëren.

Mevrouw Deckx, u haalde even de crèches aan. Het onderzoek van de professor uit Antwerpen, waar u naar verwees, dateert van 2011. Dat onderzoek werd in bijna vijfhonderd crèches gedaan. Daar stelde men vast dat een op vier of een op vijf kinderen steeds later zindelijk wordt. Het grote probleem dat men aanhaalt, is de tijd die men daar dagelijks aan moet besteden. In de crèches is men een tot drie uur per dag bezig met de zindelijkheid van de kinderen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik ben een beetje ervaringsdeskundige in deze kwestie, want op 1 september 2007 is mijn dochter in het kleuteronderwijs ingestapt. Ik herinner me nog goed dat de zomer van 2007 in het teken stond van de drooglegging. Mijn schoonmoeder en ik hebben ons daarvoor ingespannen, zij meer dan ik. Ik wil zeggen dat we er echt een punt van maakten dat, als een kind in het kleuteronderwijs instapt, het zindelijk moet zijn. Naar aanleiding van uw vraag, mevrouw Deckx, heb ik gesproken met de kleuteronderwijzeressen in de school van mijn dochter en zij bevestigen die trend, de kinderen zijn minder zindelijk.

Men kan in die problematiek twee extreme houdingen aannemen. Je kunt zeggen: laat maar komen, we doen niets. De zindelijkheid kun je dan opvangen door almaar meer kinderverzorgsters in het kleuteronderwijs te zetten. Dat is volgens mij geen goede oplossing. Dat is ook niet de taak van het kleuteronderwijs, het is de taak van de ouders of de kinderopvang. De minister stelt terecht dat kleuterparticipatie een goede doelstelling is, maar als men in het kleuteronderwijs bestendig bezig is met het vervangen van luiers, heb je er ook niet veel aan. Aan de ouders moet wel het signaal worden gegeven dat zoon of dochter in principe zindelijk is als het kind start in het kleuteronderwijs.

Ik heb vernomen dat er wat zindelijkheid betreft, enorm veel verschil is tussen kinderen. Er zijn er die volledig zindelijk zijn of half zindelijk. Er zijn kinderen die aan bedplassen doen tot in het middelbaar onderwijs. Dikwijls is het feit dat het kind niet zindelijk is, niet per se de schuld van de ouders. Daarom vind ik weigeren een te drastische oplossing. We moeten eerder naar sensibilisering gaan. Het is een middelenverbintenis in plaats van een resultaatverbintenis, in juridische termen: de ouders moeten hun best doen om het kind zindelijk te maken. In principe moet het zindelijk zijn, maar als dat niet zo is, moet de school met de ouders in overleg treden. Het hakmes van weigering lijkt me een beetje te bot. Dan past men hetzelfde toe op zeer ongelijke toestanden.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik heb uiteraard ook kennisgenomen van de klacht. Ik had ook al vernomen in de veelvuldige contacten die ik met het onderwijsveld heb, dat het een issue is

dat leeft. We merken ook dat het veel reacties uitlokt, van mensen uit het onderwijs, van ouders, van opvoedingsexperten. Het beroert de gemoederen, maar opnieuw zijn de meningen verdeeld.

Ik stel vast dat niemand in vraag stelt dat kinderen vanaf 2,5 of 3 jaar naar school moeten gaan. Het principe dat je een kind niet mag weigeren omdat het niet zindelijk is, is destijds ingevoerd net om die kleuterparticipatie op te trekken. Dat is ook uitdrukkelijk in de regelgeving opgenomen. We hebben geen plannen om dat te wijzigen. Het is belangrijk – herinner u het debat in de plenaire vergadering – dat we daaraan niet gaan sleutelen.

Wat moeten we dan doen? In eerste instantie is het de verantwoordelijkheid van de ouders, zoals hier door verschillende mensen is gezegd. Het ligt wel niet altijd aan de ouders, ook dat is duidelijk, denk ik. Sommige kinderen hebben daarvoor meer tijd nodig. Een duidelijke communicatie van de scholen aan de ouders is aangewezen. Er zijn heel wat scholen die dat doen, op een speelse en motiverende manier trouwens. Het ministerie heeft mee verteltassen gefinancierd, dat heet ‘Op je potje, Konijn’. *(Opmerkingen)*

Ik ben het ermee eens dat ook Welzijn een rol te spelen heeft. Het is trouwens al uitdrukkelijk de taak van Kind en Gezin om ouders te sensibiliseren en informeren over een goede zindelijkheidstraining. Zij doen dat ook, vanuit een preventieve opdracht, in de consulten op de leeftijd van 24 en 30 maanden. Ook huisartsen en pediaters hebben een rol. We hebben het op de agenda geplaatst van het regelmatige overleg tussen de administraties Welzijn en Onderwijs, om te kijken waar er nog verdere sensibilisering kan gebeuren.

Daarnaast kan er worden geopperd om extra kinderverzorgsters ter beschikking te stellen van de scholen. Ook die vraag wil ik niet uit de weg gaan. Dat aantal is ook al gestegen in het verleden. We hebben nu ook de extra omkadering, weliswaar voor kleuteronderwijzers, maar als je die niet kunt vinden, mag je dat omzetten naar kinderverzorgsters. Daar is wel enige speling mogelijk. Ik heb op dit moment geen extra middelen om daarvoor uit te trekken. Laat ons vooral inzetten op sensibilisering en informatie voor ouders. Ik stel toch vast dat eigenlijk niemand zegt dat we het beleid moeten wijzigen. Wij zijn ook niet van plan om dat te doen.

Wel heb ik begrepen van een expertisecentrum over opvoeding en kinderopvang dat men nog nooit onderzoek heeft gedaan naar het effect van zindelijkheid op het kleuteronderwijs. Dat verbaast me een beetje, want bij het ministerie van Onderwijs onderzoekt men bijna alles. Het is misschien een thema voor de toekomst.

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, ik ben uiteraard blij en zeker niet verrast dat u die kinderen de toegang tot het onderwijs niet wilt ontfemen. Dat zou heel erg zijn. U hebt gelijk dat er nog meer sensibilisering moet zijn. Lokaal kunnen wij ook wel een rol spelen, naast Kind en Gezin en de huisartsen. Daar moeten we op inzetten. Ik hoop dat het overleg tussen de administraties van Onderwijs en Welzijn snel plaatsvindt en dat er goede dingen uit komen. Ik hoop dat we op termijn een oplossing kunnen vinden, want de noodkreet van de kleuterleidster is natuurlijk wel terecht.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik sluit me aan bij wat mevrouw Deckx zegt. Het principe dat een kind zindelijk moet zijn, als het instapt, moet heel duidelijk aan de ouders worden gesignaleerd. De gevolgen als dat niet zo is, dat is een andere kwestie. Misschien zijn er nog bijkomende instrumenten. Ik weet niet of men het in een schoolreglement kan opnemen, en dan heb ik het niet over sancties. Misschien kan er een soort van engagementsverklaring zijn van de ouders, dat ze hun best zullen doen om hun kind zindelijk te maken. Dat is wat we verlangen van de ouders, niet dat het kind per se zindelijk is, want dat hebben ze niet volledig in de hand, maar dat ze wel hun best ervoor doen. Ik denk inderdaad dat er op dat vlak moet worden gesensibiliseerd, want het kleuteronderwijs is geen verlengde crèche en we riskeren dat het in die zin evolueert.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de globale NT2-werking naar aanleiding van het GIA-rapport - 736 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Voorzitter, minister, collega's, dit werkjaar startte de onderwijsinspectie in samenspraak met de administratie inburgering de GIA-werking op. GIA staat voor geletterdheid, inburgering en anderstaligheid. Een GIA-team functioneerde een volledig werkjaar binnen het volwassenenonderwijs. Op basis daarvan werd een rapport, dat ook te vinden is op de Vlaamse onderwijswebstek, opgesteld met enkele opmerkelijke vaststellingen, onder meer op vlak van het NT2-onderwijs (Nederlands als tweede taal).

Eerst en vooral bespreekt het rapport de wachtlijsten voor de NT2-cursussen. Daarbij stellen de onderzoekers dat “de overheidsmaatregelen niet toereikend zijn voor het terugdringen van de wachtlijsten”. Algemeen beschouwd kwam een op vijf van de inburgeraars in 2012 op een wachtlijst terecht voor een cursus Nederlands. Dat betekent dat hij niet kon starten in een passende opleiding binnen een termijn van zes maanden.

De audit NT2, een ander rapport dat in juni 2012 werd opgeleverd door de onderwijsadministratie en -inspectie, gaf echter al aan dat verschillende centra en Huizen van het Nederlands deze termijn reeds als te lang beschouwden. In de praktijk wordt de situatie dus als nog problematischer ervaren.

De problematiek blijft echter niet beperkt tot de wachtlijsten. Daarnaast zou volgens het rapport “het regionaal NT2-overleg als structureel overlegkanaal te weinig resultaten genereren en geen mandaat hebben om een organisatorisch behoeftedekkend aanbod af te dwingen”. Ook zouden er “lacunes blijven in een organisatorisch behoeftedekkend NT2-aanbod wat betreft intensiteit van het aantal lessen per week, aantal instapmomenten per jaar, aanwezigheid van een avond-, weekend- en zomeraanbod”. Dat zijn de voornaamste knelpunten betreffende het organisatorische aspect van NT2.

Ten slotte zijn er ook duidelijke bedenkingen geformuleerd ten aanzien van een inhoudelijk behoeftedekkend aanbod. Zo zouden “de huidige opleidingsprofielen NT2 weinig mogelijkheden bieden tot een verregaande flexibilisering van het NT2-aanbod in functie van de behoeften van de taalleerder en van specifieke groepen”. De nieuwe opleidingsprofielen NT2, die onlangs principieel goedgekeurd werden door de Vlaamse Regering, bieden meer flexibiliseringsmogelijkheden en zijn dus zeker een stap vooruit. Daarnaast pleit men er in het rapport ook uitdrukkelijk voor om “de opportuniteiten hiervan te benutten”. Hiernaast zou “een beginsituatie- en behoefteanalyse met betrekking tot het Nederlands nog niet tot het standaardpakket van de aanbodverstrekkers behoren”.

En zo zijn er tal van stevige conclusies in dit behoorlijk kritische rapport te lezen. Opvallend is bovendien dat heel wat aanbevelingen in de lijn liggen van de aanbevelingen die reeds werden geformuleerd in het kader van de derde rondetafelconferentie NT2 in 2008, waarover het Vlaams regeerakkoord stelt dat die volledig dienen te worden uitgevoerd.

Minister, hoe staat u tegenover bovenstaande bevindingen van het rapport? Neemt u de aanbevelingen ter harte en op welke manier kan dit alles nog worden geïmplementeerd om zowel een organisatorisch als inhoudelijk behoeftedekkend aanbod NT2 te realiseren?

Kunt u duidelijkheid verschaffen over de huidige situatie met de wachtlijsten NT2? Waar zijn ze heel acuut? Over hoeveel inburgeraars gaat het? Binnen welk tijdspad denkt u het probleem te kunnen wegwerken?

De huidige definitie stelt dat een persoon op de wachtlijst staat wanneer hij de volledige intake in het Huis van het Nederlands doorlopen heeft en niet kan starten in een passende opleiding binnen de termijn van zes maanden. Bent u van mening dat deze definitie een realistisch beeld geeft van de wachtlijsten op het terrein? Bent u eventueel bereid om deze definitie te herzien?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister, ik heb ook over deze bevindingen gelezen. Er is al lang een bekommernis over de wachtlijsten voor cursussen Nederlands. Ik ben vooral geïnteresseerd in het antwoord op de deelvraag waar er momenteel wachtlijsten zijn. Is het zo dat er grote regionale verschillen bestaan en zo ja, hoe kunnen we die proberen op te vangen?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, dames en heren, eerst en vooral wil ik even het kader schetsen van dit rapport. Het GIA-rapport is tot stand gekomen op vraag van mijn collega bevoegd voor de inburgering, Geert Bourgeois. Daarvoor heeft het GIA-team verschillende actoren uit de Inburgerings- en Integratiesector bevraagd. Het rapport is dus in eerste instantie geschreven ten behoeve van het Inburgeringsbeleid en de beleidsaanbevelingen zijn gericht tot minister Bourgeois.

De centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) en de centra voor basiseducatie (CBE's) werden zelf niet bevraagd in het kader van dit rapport. De onderzoekers kozen voor een andere onderzoeksmethode en baseerden hun conclusies op vaststellingen tijdens doorlichtingen, ander onderzoek en data uit Matrix, het registratiesysteem van de Huizen van het Nederlands gebaseerd op de Kruispuntbank Inburgering (KBI), die ze lieten nalezen door de Huizen van het Nederlands. Het onderzoek werd dus vooral vanuit het perspectief van de inburgeringssector gevoerd. Desalniettemin kan ik me als minister bevoegd voor het onderwijs en de vorming ook vinden in een aantal conclusies uit het onderzoek. We moeten blijven inzetten op een zowel kwantitatief als kwalitatief behoeftedekkend aanbod NT2. De voorbije legislatuur hebben we daartoe heel wat maatregelen genomen.

Om de capaciteit bij de centra te monitoren werden de laatste jaren bij de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie aanbodbevragingen uitgevoerd. Op basis van de resultaten van die bevragingen werden maatregelen genomen om de capaciteit te verhogen en werd de audit NT2 waarnaar u verwijst, uitgevoerd. Ik heb na die audit ook de maatregel genomen om middelen die worden gegenereerd door NT2, enkel te laten aanwenden voor NT2 bij de centra voor volwassenenonderwijs in stad Antwerpen. Voor de betrokken centra was dit ingrijpend. Vandaag stellen we vast dat er momenteel in de CVO's die actief zijn in de stad Antwerpen, geen wachtende cursisten meer zijn.

Bij de centra voor basiseducatie zijn de capaciteitsproblemen onder controle, maar nog niet volledig weggewerkt. Er zijn vooral nog problemen in de regio/stad Antwerpen, met 247 wachtenden, en in Brussel, met 295 wachtenden, en in beperkte mate ook in West-Vlaanderen, met 37 wachtenden in Brugge-Oostende-Westhoek en 44 wachtenden in Midden- en Zuid-West-Vlaanderen. Over heel Vlaanderen is het aantal wachtende cursisten evenwel afgenomen met 255 cursisten.

Na overleg met de sociale partners voor basiseducatie zijn er opnieuw extra middelen vanuit 'cao II basiseducatie' toegekend aan het CBE Antwerpen en het CBE Brussel. Bovendien zullen we zowel het CBE Antwerpen als het CBE Brussel uitnodigen om de problemen te bespreken.

Ook op inhoudelijk vlak komt er een belangrijke wijziging. De nieuwe opleidingsprofielen NT2 zullen vanaf 1 februari 2014 worden ingericht. Deze opleidingsprofielen zullen toelaten om beter in te spelen op de noden en het perspectief van cursisten NT2.

Belangrijk in functie van het behoeftegericht Nederlands leren, is dat er in deze opleidingsprofielen wordt bepaald dat het taalleren binnen de context van domeinen en rollen plaatsvindt. Het gaat hierbij om het publieke domein, het persoonlijke domein, het educatieve domein en het professionele domein. ‘Rollen’ zijn functies die iemand in het dagelijkse leven in die domeinen verricht en waarvoor specifieke kennis van het Nederlands nodig is. Er worden een aantal rollen vooropgesteld, waaronder ‘de cursist/student’, ‘de werkzoekende’ en ‘de werkende’. De lijst is niet limitatief opgesteld, er blijft ruimte voor andere rollen.

Bovendien worden de modules in alle richtgraden opgesplitst tussen mondelinge en schriftelijke vaardigheden. Deze opsplitsing biedt meer mogelijkheden. Er kan worden ingespeeld op het verschil in snelheid waarmee cursisten mondelinge en schriftelijke vaardigheden verwerven. Dat betekent dat ze niet langer voor het geheel van het leertraject opgehouden moeten worden als ze bijvoorbeeld specifieke moeilijkheden hebben met schriftelijke vaardigheden.

Via OD XXIV zullen we twee faciliterende maatregelen bij de introductie van deze opleidingsprofielen treffen. Enerzijds zal het mogelijk zijn dat cursisten tot hetzij de mondelinge, hetzij de schriftelijke component van een opleiding worden toegelaten als de competenties van diezelfde component in de onderliggende richtgraad zijn behaald. Uiteraard kan een cursist enkel het certificaat behalen, wanneer alle vaardigheden van die opleiding verworven zijn. Anderzijds zal door de centra een individuele trajectbegeleiding moeten gebeuren aan de start van de opleiding NT2. Dat sluit aan bij de bemerking uit het rapport over de analyse van de beginsituatie waarnaar u verwijst in uw vraag. De nieuwe opleidingsprofielen zullen in meer mogelijkheden voorzien om NT2 op maat aan te bieden. Er zal dan ook rekening moeten worden gehouden met het perspectief van de cursist.

Een aantal bedenkingen uit het rapport wijzen ook op een aantal fundamentele aspecten met betrekking tot de organisatie van het volwassenenonderwijs, maar die worden meegenomen in de nieuwe visienota die momenteel door mijn administratie wordt voorbereid.

De capaciteitsproblemen bij de CVO's zijn weggewerkt en bij de CBE's zijn ze grotendeels onder controle. Dat wil niet zeggen dat alle problemen zijn opgelost zijn of dat er geen waakzaamheid meer moet zijn. Met de verhoging van het niveau NT2 dat inburgeraars zullen moeten behalen, zullen we zelfs extra aandachtig moeten zijn. Er worden hiervoor in ieder geval extra middelen uitgetrokken.

Uit de gegevens betreffende de wachtlijsten kunnen we echter niet afleiden welke cursisten inburgeraars zijn. Er kan echter van worden uitgegaan dat deze cijfers in dezelfde lijn liggen als die van de andere cursisten. Het GIA-rapport is gebaseerd op retrospectieve gegevens in de Matrix voor 2012 en focust enkel op de inburgeraars. Binnen het beleidsdomein baseren wij ons op de wachtlijstbevragingen. Op basis van deze gegevens ging het bij de CVO's om een paar procent en bij de CBE's om ongeveer 10 procent van de cursisten op het moment dat de grootste wachtlijsten werden waargenomen. Het percentage van 20 procent blijkt dus niet overeen te stemmen met de realiteit.

De huidige definitie van een wachtlijst is tot stand gekomen in overleg en in overeenstemming met de Federatie Centra voor Basiseducatie. Het betreft inderdaad een momentopname op een bepaalde datum in september en februari. Het is daarom zinvol om een periodieke bevraging, zoals deze, te behouden, maar ook om de evolutie doorheen de tijd te blijven opvolgen. Er zal een meer continue monitoring van wachttijden mogelijk worden op basis van de nieuwe databank voor het volwassenenonderwijs DAVINCI. U weet dat we deze databank momenteel aanvullen met de gegevens voor de lopende referentieperiode. Er zal een datawarehouse komen waar beleidsinformatie uit kan worden gehaald. Op die manier kunnen we meer gegevens verzamelen over de gemiddelde wachttijden. We kunnen dan nog verder verfijnen en bekijken of we de huidige definitie al dan niet moeten blijven hanteren.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, ik dank u voor uw antwoord, en ook voor het nuanceren van een en ander dat in het rapport terug is te vinden. Ik neem immers aan dat wat daarin staat, correct is, maar ik geloof u ook als u zegt dat men niet op de totaliteit heeft gefocust, wat inderdaad tot bepaalde cijfers kan leiden.

Dit blijft inderdaad een bekommernis. We hebben die gedurende de hele regeerperiode toch wel in het algemeen gedeeld. We hebben er ook regelmatig vragen over gesteld, om dit op te volgen. Er konden inderdaad cijfers worden voorgelegd waarbij er sprake was van het reduceren en in sommige gevallen en regio's zelfs wegwerken van wachtlijsten. In dat licht kwamen deze cijfers toch enigszins als een donderslag bij heldere hemel. U hebt een en ander gerelativeerd.

Wat de inhoudelijke aanpassing van NT2 betreft, verwijs ik even naar het antwoord dat u daarnet hebt gegeven aan mevrouw Meuleman over de visienota en de totaalaanpak. Inderdaad gebeurt dat het liefst niet nog snelsnel, bij wijze van spreken deze verkiezingen. Dat moet op een weloverwogen wijze worden aangepakt. NT2 verdient een gepaste aanpak. Dan heb ik het specifiek over de inburgering, want dit kan uiteraard ook op een andere manier worden bekeken. Ik denk dat er de voorbije jaren nu wel voldoende cijfermateriaal op tafel is komen te liggen over inburgering en heel de kwestie van het volwassenenonderwijs om de gepaste maatregelen te nemen. Dit zal uiteraard iets voor een volgend regeerakkoord zijn. Dit mag echter zeker niet blijven liggen. Dit verdient de gepaste aandacht.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■